

2015-10-27

Avdelningen för juridik
Eva von Schéele

Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare
Frejgatan 75
113 26 Stockholm

Kommentar till förbundets pressmeddelande "Frivilliga krafter som stöd för ensamkommande barn"

Med anledning av Riksförbundet frivilliga samhällsarbeters pressmeddelande "Frivilliga krafter som stöd för ensamkommande barn" får Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) lämna följande kommentar.

Först vill SKL understryka att förbundet inte på något sätt är emot de frivilliga insatser som RFS och andra frivilligorganisationer gör för de ensamkommande barnen. Tvärtom är det av stor vikt att civilsamhället ställer upp och stöttar de unga som kommer till Sverige. Men, tyvärr finns fortfarande oklarheter och missförstånd vad gäller en god mans uppdrag och det är olyckligt att RFS felaktigt framhåller att en god man är den som praktiskt ska utföra diverse uppgifter, t.ex. erbjuda språkträning eller skapa vägar in i föreningslivet.

Den gode mannens uppgift enligt den nuvarande lagstiftningen är att vara en juridisk ställföreträdare i vårdnadshavares och förmyndares ställe i avvaktan på beslut om barnet får uppehållstillstånd eller utvisning/avvisning. En vårdnadshavares uppgift enligt 6 kap. 1-2 §§ föräldrabalken (FB) är att se till att barnets behov av omvårdnad, trygghet och god fostran tillgodoses. Det ingår alltså inte i den gode mannens uppdrag att vara den som följer med på fotbollsträningar eller gå på bio el. dyl. Uppdraget består istället att se till att barnet i boendet, HVB-hemmet eller familjehemmet, får den trygghet, omvårdnad och fostran som det har rätt till.

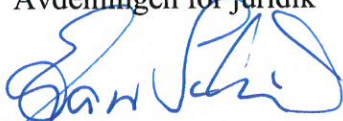
Den faktiska vården, i motsats till den juridiska vårdnaden, d.v.s. själv omsorgen och den dagliga vården av barnets person ansvarar samhället för genom den placering i HVB-hem eller i familjehem som sker med samtliga ensamkommande barn enligt socialtjänstlagen (SoL). Dessutom bör barnet få en kontaktperson som är den som följer med på träningar och är mer av en vän/kompis till barnet.

När det sedan gäller frågan om att det är lekman om är mest lämpade för ett komplicerat och kompetenskrävande uppdrag som ska utföras på fritiden och som i sin roll som ställföreträdare ska kontrollera att Migrationsverket, det offentliga biträdet, socialtjänsten, skolan, boendet m.m. gör vad som åligger dem är SKL tveksam. En lekman ska alltså ha kunskap om alla dessa myndigheters uppgifter samt vara tillgänglig när som helst på dygnet och resa långa vägar för att delta i olika möten. Och detta utan att få ersättning för t.ex. förlorad arbetsförtjänst då uppdraget är frivilligt.

SKL reagerar också starkt mot vad RFS skriver om svårigheter att rekrytera gode män då man "känner väl till att kommunerna jämrar sig". Att "jämrar sig" då det f n kommit nära 16 000 ensamkommande barn i Sverige i år, och prognosen tyder på att det blir 30 000, är väl det minsta man kan säga då situationen är förtvivlad på många håll, t.ex. i de nordligaste kommunerna där det rent faktiskt inte finns personer som kan ta dessa uppdrag, trots att barnen är mer än välkomna dit.

SKL:s uppfattning är att under asyltiden, som i normalfallet är en ganska kort tid, bör det finnas en professionell ställföreträdare för barnen. När barnet sedan får uppehållstillstånd ska en särskilt vårdnadshavare förordnas av tingsrätten. Då krävs att frivilliga ställer upp för det uppdraget som är mer långsiktigt och där integrationen för barnet är så viktig. RFS borde därför mer titta på att låta sina medlemmar ta uppdrag som särskilt förordnade vårdnadshavare då det blir ett uppdrag som mer passar en lekman.

Sveriges Kommuner och Landsting
Avdelningen för juridik

Eva von Schéele